

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 534/2025-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Ingrid Kovalčukovou, Štúrova 22, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 3CoKR/19/2023-572 z 29. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 28. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 2 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva podnikat' a uskutočňovať zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a podľa čl. 26 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 2OdK/65/2019-21 zo 6. februára 2019 (zverejneným v Obchodnom vestníku č. 33/2019 pod K014008) bol na majetok sťažovateľa ako dlžníka vyhlásený konkurz a sťažovateľ

bol oddĺžený, t. j. zbavený všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu, v akom nebudú dlhy uspokojené v konkurze, a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia.

3. Uznesením č. k. 2OdK/65/2019-481 z 31. januára 2022 okresný súd uložil sťažovateľovi pokutu 500 eur za neposkytnutie súčinnosti správcovi riadne a včas podľa § 74 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“). Rozhodol tak na základe návrhu správcu konkurznej podstaty, keďže sťažovateľ nerešpektoval výzvu okresného súdu a neposkytol správcovi súčinnosť spočívajúcu v sprístupnení nehnuteľnosti, ktorej podielovým spoluvlastníkom je sťažovateľ, na účel vyhotovenia znaleckého posudku a zistenia jej hodnoty. Zastával názor, že sťažovateľovi bol poskytnutý dostatočný časový priestor na splnenie povinnosti a oznámenie termínov, v ktorých je pripravený sprístupniť nehnuteľnosť. K námietke sťažovateľa, že svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti previedol na svojho syna, a preto sa necíti byť vlastníkom, poukázal na uznesenie č. k. 2OdK/65/2019-112 z 10. septembra 2019 a konštatoval, že v danom prípade nedošlo k rozhodnutiu správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech syna sťažovateľa, preto do tohto okamihu nemožno uvažovať o nadobudnutí jeho vlastníckeho práva k tomuto podielu na predmetných nehnuteľnostiach.

4. Proti predmetnému uzneseniu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku. V celom rozsahu sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že bol daný dôvod na uloženie pokuty sťažovateľovi z dôvodu, že neposkytol správcovi súčinnosť v požadovanom rozsahu. Ako primeranú vyhodnotil aj výšku uloženej pokuty, ktorá bola určená na dolnej hranici zákonom stanovenej maximálnej výšky. V konaní nebolo sporné, že sťažovateľ súdom uloženú povinnosť nesplnil, a to ani dodatočne, a navyše ju ani nemal v úmysle splniť. Subjektívny pocit sťažovateľa, že sa necíti byť vlastníkom, resp. spoluvlastníkom dotknutej nehnuteľnosti, bol podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávacom prípade bez významu, keďže z výpisu z katastra nehnuteľností je zrejmé, že sťažovateľ je zapísaný ako podielový spoluvlastník v podiele 1/2. Krajský súd zdôraznil, že sťažovateľ si pôvodne neuplatnil časť hodnoty jeho spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti ako nepostihnuteľnú hodnotu obydlia, preto považoval výzvu okresného súdu adresovanú sťažovateľovi na sprístupnenie nehnuteľnosti v jeho spoluvlastníctve na účel vyhotovenia znaleckého posudku za súladnú so zákonom č. 7/2005 Z. z. V návrhu na vyhlásenie konkurzu z 22. januára 2019 sťažovateľ vyhlásil, že nevlastní obývatel'nú vec, ktorá by mohla byť v zozname majetku označená za obydlie. Až podaním doručeným súdu prvej inštancie 1. februára 2022 uviedol, že dopĺňa návrh na vyhlásenie konkurzu a uplatňuje si nárok na nepostihnuteľnú časť obydlia. Vzhľadom na v tom čase dostupné informácie bol podľa názoru odvolacieho súdu správny postup správcu, ktorý sa domáhal súčinnosti od sťažovateľa vo forme sprístupnenia nehnuteľnosti na účel vyhotovenia znaleckého posudku podľa § 167k ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. Uviedol, že zaťažený majetok v zásade nepatrí do konkurznej podstaty, ak zákon nestanovuje inak. Uvedený majetok sa stáva súčasťou konkurznej podstaty len v zákonom stanovených prípadoch, pričom jedným z nich je situácia, ak hodnota zaťaženého majetku prevyšuje ťarchy na majetku (§ 167k ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z.). V takom prípade môžu byť uspokojení všetci zabezpečení veritelia a zostatok výťažku sa použije pre nezabezpečených veriteľov. Hodnota majetku sa určí na základe znaleckého

posudku, ktorý zabezpečí správca na náklady konkurzu. Práve na uvedený účel sa správca domáhal sprístupnenia nehnuteľnosti od sťažovateľa, ktorý však uvedenú povinnosť nesplnil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že preukázateľne „*antedatovaným uznesením okresného súdu*“ vydaným v skutočnosti podľa časovej pečiatky elektronického podpisu sudcu až 14. februára 2022 mu bola uložená pokuta za nesplnenie povinnosti, ktorej splnenie nebolo od neho spravodlivo možné vyžadovať už len preto, že vyhovie žiadosti správcu o poskytnutie súčinnosti záviselo od dobrovoľnej súčinnosti ďalších osôb – druhého spoluvlastníka nehnuteľnosti (manželky sťažovateľa). Povinnosť sprístupniť správcovi svoj majetok na účel znaleckého ocenenia však jeho manželke nevyplývala zo žiadneho právneho predpisu a nebola jej ani uložená súdom. Poukázal na postup správcu, ktorý ho neinformoval o formálnych dôvodoch nezohľadňovania jeho nároku na nepostihnuteľnú hodnotu obydlija, ale namiesto toho si v čase vyzývania na sprístupnenie všetkých nehnuteľností ešte aj vo výlučnom vlastníctve manželky sťažovateľa (ako tretej osoby) celkom svojvoľne vymyslel, že dotknutý majetok ako celok nie je v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľa a jeho manželky, ale že by mohol patriť sťažovateľovi celý z titulu BSM. V kontexte nepriznania nároku na nepostihnuteľnú hodnotu obydlija z formálnych dôvodov presadzovaných správcom sťažovateľ zastáva názor, že aj keď v zozname majetku tvoriaceho prílohu návrhu na vyhlásenie konkurzu neoznačil v čase podávania návrhu majetok, ktorý mu plní funkciu bývania, správca aj bez toho vedel, že dotknutý majetok je obydliem sťažovateľa a jeho rodiny, preto s ohľadom na účel a cieľ sledovaný zákonodarcom zavedením osobitných pravidiel speňažovania obydlija dlžníkov bol povinný aj bez toho postupovať podľa §167o ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. a určiť jeho hodnotu vlastným odhadom, k čomu nie je nevyhnutné sprístupnenie nehnuteľnosti znalcovi. Poukázal na skutočnosť, že výzva na poskytnutie súčinnosti bola konkurzným súdom doručená len jeho právnomu zástupcovi, pričom s ohľadom na okolnosť plynutia času a samotný obsah výroku bolo už v čase doručovania uznesenia okresného súdu zrejmé, že požadovaný spôsob súčinnosti bol objektívne nesplniteľný, keďže sťažovateľovi ostával už len jeden deň na sprístupnenie nehnuteľnosti.

6. Uvádza, že postup správcu, ktorým bez právneho dôvodu a najmä akéhokoľvek vysvetlenia zasahoval do absolútnych vlastníckych práv jeho manželky, vyvolával obavy, osobitne na strane manželky sťažovateľa a tiež jej syna, ktorí aj vzhľadom na to dôrazne nesúhlasili s tým, aby sťažovateľ sprístupnil majetok na účel jeho znaleckého oceňovania. Návrh na uloženie pokuty správcu podal konkurznému súdu po viac ako dvoch rokoch od údajného porušenia povinnosti sťažovateľa poskytnúť súčinnosť v podobe sprístupnenia dotknutých nehnuteľností. Napriek tomu, že sťažovateľ už v priebehu úvodného stretnutia so správcom ústne doplnil zoznam majetku tvoriaceho prílohu k návrhu na vyhlásenie konkurzu aj o jeho spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti, keďže išlo o obydlie, z dôvodu právnej istoty a pre odstránenie akýchkoľvek pochybností doručil doplnenie zoznamu aj písomným podaním doručeným konkurznému súdu 1. februára 2022, v ktorom si uplatnil nárok na nepostihnuteľnú hodnotu obydlija 10 000 eur. Podanie doručil v rovnaký deň na vedomie aj správcovi. O „*lživom*“ postupe správcu svedčí to, že na sťažovateľa podal trestné oznámenie krátko po tom, čo jeho právnomu zástupcovi

adresoval e-mail, v ktorom ho upozornil, že doplnenie návrhu by mal doručiť aj konkurznému súdu, aby bolo doplnenie účinné.

7. V súvislosti s uložením pokuty zdôrazňuje, že v čase rozhodovania konkurzného súdu už nemohla byť daná žiadna rozumná pochybnosť o tom, že sťažovateľ si riadne uplatnil nárok na nepostihnuteľnú hodnotu obydlia, v dôsledku čoho odpadol zákonný dôvod na sprístupnenie dotknutého majetku správcovi a znalcovi na účel vyhotovenia znaleckého posudku. Súčasne nebol s ohľadom na rozhodnutia súdov o nariadení neodkladného opatrenia sporný ani právny režim dotknutých nehnuteľností ako majetku v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľa a jeho manželky. Dôrazne odmietol tvrdenie konajúcich súdov, že súčinnosť neposkytol správcovi úmyselne.

8. Vytýka krajskému súdu, že sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia nevysporiadal s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa antedatovania rozhodnutia okresného súdu, o čom svedčí aj manipulácia s listinami v elektronickom súdnom spise. Uvedené vzbudzuje dôvodné pochybnosti nielen o nestrannosti okresného súdu, ale aj senátu krajského súdu. Odvolací súd súčasne nereagoval ani na okolnosť, že výrok uznesenia súdu o uložení povinnosti sťažovateľovi sprístupniť správcovi a znalcovi dotknutý majetok sa napriek skutočnosti, že sťažovateľ bol len jeho podielovým spoluvlastníkom, vzťahoval na sprístupnenie celej nehnuteľnosti. Napadnuté uznesenie je preto podľa sťažovateľa arbitrárne.

9. Porušenie základného práva na rovnosť v konaní spočíva podľa sťažovateľa v tom, že súdy odignorovali všetky jeho zásadné argumenty týkajúce sa jeho uplatneného nároku na nepostihnuteľnú hodnotu obydlia, a to v kombinácii s prehnaným formalistickým prístupom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia označených práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo ako vecne správne potvrdené prvoinštančné rozhodnutie o uložení pokuty sťažovateľovi 500 eur v zmysle § 74 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. z dôvodu nesplnenia uloženej povinnosti poskytnúť správcovi konkurznej podstaty potrebnú súčinnosť.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 listiny), základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy (a podľa čl. 37 ods. 3 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

11. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia ústavný súd zastáva názor, že krajský súd sa adekvátne a zrozumiteľne vysporiadal so všetkými zásadnými odvolacími námietkami sťažovateľa a náležite vysvetlil, z akých dôvodov pristúpil k potvrdeniu rozhodnutia okresného súdu. Krajský súd predovšetkým (zhodne s okresným súdom) poukázal na zákonnosť postupu správcu konkurznej podstaty, ktorý sprístupnenie spoluvlastníckeho podielu sťažovateľa na dotknutej nehnuteľnosti považoval za nevyhnutné na účel vyhotovenia znaleckého posudku. Akcentoval pritom, že správca sa sprístupnenia nehnuteľnosti na účely jej ocenenia domáhal z dôvodu potreby zhodnotenia, či predmetný zaťažený majetok vôbec podlieha konkurzu.

Ako zásadnú prítom krajský súd vyhodnotil skutočnosť, že sťažovateľ si v návrhu na vyhlásenie konkurzu neuplatnil svoj podiel na nehnuteľnosti ako nepostihnuteľnú hodnotu obydliá (čo napokon sťažovateľ v ústavnej sťažnosti aj potvrdil), ale učinil tak až podaním z 1. februára 2022, t. j. až po vydaní uznesenia okresného súdu. Súčasne sa relevantne vyjadril aj k sťažovateľom tvrdenej objektívnej nemožnosti splnenia uloženej povinnosti, keď poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ mal v stanovenej lehote správcovi oznámiť dva termíny, počas ktorých bude možné sprístupniť jeho nehnuteľnosť, čo však sťažovateľ ani dodatočne neučinil, pričom z jeho postoja je zrejmé, že tak ani nemal v úmysle urobiť, zdôvodňujúc toto svoje konanie rôznymi okolnosťami. Nesplnenie súdom uloženej povinnosti zo strany sťažovateľa v podobe neposkytnutia potrebnej súčinnosti správcovi tak bolo zákonným dôvodom uloženia pokuty, ktorej výšku (500 eur) nie je ani podľa názoru ústavného súdu možné hodnotiť ako neprimeranú.

12. V rovine nepreukázaných tvrdení a dohadov ostala taktiež námietka sťažovateľa o antيداتovaní vydania prvoinštančného rozhodnutia. Sťažovateľ je presvedčený, že okresný súd vydal rozhodnutie až 14. februára 2022, a nie 31. januára 2022, a preto bolo jeho povinnosťou zohľadniť podanie sťažovateľa z 1. februára 2022, ktorým si uplatnil nárok na nepostihnuteľnú časť obydliá. V tejto súvislosti argumentuje časovou pečiatkou elektronického podpisu sudcu okresného súdu zo 14. februára 2022. Napriek skutočnosti, že krajský súd sa explicitne k predmetnej námietke sťažovateľa v odôvodnení napadnutého uznesenia nevyjadril, ústavný súd to nepovažuje za dôvod na uplatnenie jeho kasačnej právomoci. V tejto súvislosti poukazuje na § 61 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov, podľa ktorého rozhodnutia vlastnoručne podpisuje osoba zodpovedná za správnosť vyhotovenia rozhodnutia. Vlastnoručný podpis podľa prvej vety možno nahradiť doložkou o autorizácii, v ktorej sa uvedie meno, priezvisko a funkcia toho, kto autorizoval prvopis vrátane dátumu autorizácie a spisovej značky. Doložka o autorizácii sa spojí k rovnopisu rozhodnutia (...). Z uvedeného ustanovenia teda vyplýva, že rozdiel v dátume vydania rozhodnutia a dátume autorizácie je akceptovaný a autorizácia môže byť vykonaná aj neskôr po vydaní rozhodnutia súdu, ak je vyznačený jej dátum.

13. Zohľadňujúc predostretú argumentáciu sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu, ktorý by nemal oporu v právnych predpisoch, ktoré bol krajský súd (a predtým aj okresný súd) v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať. Napadnuté uznesenie krajského súdu tak podľa ústavného súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti.

14. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru o potrebe odmietnutia tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 11 ods. 1 listiny) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva podnikat' a uskutočňovať zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 26 ods. 1 listiny):

15. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd dospel aj vo vzťahu k tej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 11 ods. 1 listiny) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podnikat' a uskutočňovať zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 26 ods. 1 listiny). Porušenie týchto práv totiž sťažovateľ odvíja od porušenia práva na spravodlivé súdne konanie. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľom označených základných práv. Aj túto časť ústavnej sťažnosti preto bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy (a čl. 2 ods. 2 a 3 listiny):

16. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy (a čl. 2 ods. 2 a 3 listiny), ústavný súd, odvolávajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru (IV. ÚS 119/07, IV. ÚS 383/08), uvádza, že predmetné články ústavy (a listiny) predstavujú súčasť základných princípov ústavy a vzhľadom na to nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych konaniach o porušení základných práv a slobôd uvedených v druhej hlave ústavy, ale vyslovenie porušenia je *de facto* viazané na vyslovenie porušenia konkrétneho základného práva (II. ÚS 821/00, I. ÚS 176/07, I. ÚS 485/2010, I. ÚS 229/2019), čo nebol prípad sťažovateľa. Aj túto časť ústavnej sťažnosti preto odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu